

27 Mayıs 1960 ve 21 Mayıs 1963

27 Mayıs Politik Devriminin 18., 21 Mayıs başarısız askeri ayaklanmasının 15. yıldönümünde, 21 Mayıs ayaklanmasının önderlerinden Binbaşı Fethi Gürcan'ın savunması sunuluyor. Savunma, ordu gençliğinin vurucu güç olarak hareket geçiş sebeplerini ve bu hareketdeki tarihsel haklılığı vurgulamaktadır. Yine savunma Ordu - Gençliğin sınıf pusulası arayışında da bir göztedir. Ordu fosillerinin bir avuç tekeli soyguncu yanında saf tutmuş olmalarına karşın, Ordu gençliği bir türlü bu uşaklık ruhunu benimsemi

yor. Aylıklı finans - kapital askeri olmaya isyan ediyor. Son 27 Mayıs 1960, 21 Mayıs 1960 ve 12 Mart 1971 olayları bunun en canlı örnekleridir. «En son Birinci Milli Kurtuluş Savaşında olduğu gibi, 27 Mayıs ihtilâlinde de sosyal sınıfların yönünde, neredeyse bağımsızca görüntüler alan bir vurucu güç vardır. Bu Vurucu Güç, «Devletli» ve «Memleketi» koruma ve kurtarma sorumluluğunu duyan Antika Osmanlı «Sünûl-u Devlet»inin (İlmiyye - Seyfiyye - Mülkiyye - Kalemiyye) diye adlandırılmış 4 Devlet sınıf-

larının Tarihçil ve Sosyal kalmıdır. Bu olumluluk, «Kalıntı»dır diye horgörülemiz. Zaten hor görene metelik vermez. Pratikte vardır, teoride yerini ister istemez alır.» (Dr. Hikmet Kivılcımlı, Halk Savaşının Planları, s. 193).

«Vurucu güç: gerici iktidarı, sırası gelince, bir geçede vurup düşürebilir. Ondan sonrası öne geçen özgüçün niteliğine kalyor. Bu nitelik karşı - devrimci ise, vurucu gücün devrimciliği amortize edilerek güme gider, nitelik devrimci ise Sosyal Dev-

rim yönüğüne oturabilir.» (keza, s. 193 - 194).

21 Mayıs ayaklanması, Vurucu Güc'ün bu niteliğini orta ya koyuşunun başarısız bir örneğidir. Ama tek başına bir örnek değildir. 27 Mayıs bir devamdır. 27 Mayıs Devriminin amortize edilmesine karşı bir tepkidir.

21 Mayıs ayaklanmasının önderlerinden Binbaşı Fethi Gürcan, 21 Mayıs hareketinin tıpkı 27 Mayıs gibi, varolan iktidarın anayasa - dışı icraatına karşı bir tepki olarak meşruluk taşıdığı, orta-

dan kaldırmak suçlandırıldıkları Parlamento'nun Ulusal İradenin tecelli yeri olmadığını anlatmakta, «Türkiye politikasına yön verenler (in) parlamentosu ile, hükümeti ile halka ve gerçek halk hakimiyetine karşı» olduğunu vurgulamaktadır.

Fethi Gürcan'ın savunmasındaki sözler Ordu'nun «siyaset yaşağı» demagojileri altında nasıl bir avuç parababaların yolunda ve yönünde kullanıldığını göstermektedir :

«İnönü'nün memleketi hem parlamento, hem de ordu ile

birlikte idare ettiğini görmemek için kör olmak lazımdır.»

21 Mayıs olayından 8 yıl sonra 12 Mart muhtırasının ardından devrimci genç subayların tasviyesi üzerine Dr. Hikmet Kivılcımlı sunuları yazdı :

«Anlaşıyor işte: Ordu olmasa, en kadavayı Parababaları donlarını bağlayamıyorlar. Demek gerçekte Türkiye Ordu gücüyle yönetiliyor. Demokrasi: 2500 kodamına Ordu zoruyla 35 milyon insanımızı çapul etmek midir? Yok-

sa, 1,5 milyonu örgütlü işçi olan, 6 milyon işçi - Köylü üretmen yığınını, yüzbinlerce namuslu asker - sivil Genç ve Aydın ile bir atılışa kaynaştırıp, 35 milyon nüfusu insanca yaşatmak mıdır?» (Dr. Hikmet Kivılcımlı, Türkiye'yi Kim Yönetir, SOSYALİST, sayı 21, 23 Mart 1971). Aynı yazı, Fethi Gürcan'ları Ordu Gençliğinin öncülerini hareket geçiren özlemi ifade ederek son buluyor :

«Vatan savunmak, Anayasayı kollamak ordunun baş görevi ve hakkı ise, niçin bu hak ve görev biraz da gerçek

demokrasi yönünde (yani Halk için, Halkla birlikte ve Halk tarafından) işlemin?» (Dr. Hikmet Kivılcımlı, aynı yazı).

Ordu gençliğinin bu yoldaki atılımları, Türk Ordusunun Halk Ordusu yapma özlemidir. Ama 27 Mayıs ve sonrasında denemeler, bilince çıkmadığı için bu özlemin pratiği kördövüşüne dönmüştür. 21 Mayıs ayaklanmasının öncüsünün aşığıdaki savunması, bu kördövüşün içinde gerçek demokrasi yönünü arayan ordu gençliğinin durumunu açıklıkla tasvir etmektedir.

ANKARA I. NOLU SIKIYÖNETİM MAHKEMESİ SAYIN BAŞKANLIĞINA

SANIK Fethi GÜRÇAN, Emekli Sv. Bn. b.
İSNAT OLUNAN SUÇ T.C. 146/1 maddesi şumülü
SUÇ TARİHİ 20 - 21 Mayıs 1963
LAYİHA KONUSU Sanık sıfatı ile yazılı savunmamdır.

SAVUNMAM :

20 - 21 Mayıs askeri ayaklanmasına fiilen ve fikren katılmış bir sanık olarak huzura getirilmiş bulunmaktayım. Ben bu harekâta evelemedim memleket ve millette hizmet gayesi ile katıldım. Bu fiilimde asla şahsi bir menfaat ve endişem olmamıştır. İnandığım, doğru ve faydalı telakkî ettiğim bir işe karıştım. Hareket tarzımız hakkında en adil karar tarih verecektir. Duruşmaların başladığı gündün karar gününe kadar suç telakkî edilen fiillerimin hesabını en küçük teferruata kadar naklettim.

Bana isnat edilen fiilin savunmasını bir başka cepheaden yapacağım. Savunmamın diğer kısımlarına avukatlarım temas edecektir.

Biz haklılığımızın savunmasını modern devlet görüşünde bulmaktayız. Bu görüşü göre, devletin bir fonksiyonu ve bu fonksiyonu gerçekleştirmek içinde bir otoritesi vardır. Bu fonksiyonun gayesi halkın mutluluğuna sağlamaktır ve mutluluk sağlandığı müddetçe meşru bir devlet otoritesi var demektir. Yoksa bu otorite gökten inmemiştir. Diğer bir deyimle bir yanda devletin amacı halkın mutluluğuna sağlama öde yandan bu mutluluğu sağlamanın amacı da devlet otoritesidir. Bu itibarla kanunlar ve devlet müesseselerinin verdiği her türlü hukukî emirler özü itibarıyla bu amaca karşı olamazlar. Aksi takdirde meşru değildirler.

Siyasî partilerin mevcudiyet sebebi de, ulusal iradenin yönünden sapırılması değil, bilakis halkın gerçek kolektif menfaatlarının aksettirilmesidir. Aksi halde halkın egemenliğinden söz edilemez. Biz haklılığımızı Türkiye'de yukarıda kusaca belirttiğimiz genel prensiplere uyulup uyulmadığına göre iddia edeceğiz ve göstereceğiz ki Türkiye politikasını yönetenler, parlamentosu ile ve hükümeti ile halka ve gerçek halk hakimiyetine karşıdır. Bizim hareketimizin meşruluğunun onların hareketlerinin gayri-meşruluğundan doğmaktadır.

Türkiye'de devlet iradesinin meşru olup olmadığına ortaya koyulması için halkın, onun ihtiyaclarının karşılama karşılama anlamak gerekir. Bunu yurdumuzda sosyal dengemin nisbi de olsa bulunup bulunmadığından çıkarabiliriz.

Çevremize bakalım. Aslında birbirinden müstakil olmayan her alanda ekonomi, politika, eğitim, askerlik, din ve ahlak dallarından hangisinde büyük çatışmalar yoktur?

Bu sahelerde meselelerin çözümlendiği nisbeten sosyal huzur sağlandığı görülebilir mi? Buradan çıkaracağımız sonuç halk ihtiyacımızın geniş ölçüde ortaya çıktığı, devletin bunları uzlaştırıcı bir fonksiyon yerine aksine uyuturucu bir tutumda bulunduğudur.

Devlet otoritesinin meşruluğu, «Halk yarınca davranışlarında» demektir. Yani diğer bir ifade ile otorite devlet davranışlarının ancak halkın gerçek iradesine uyulduğu nisbetinde meşrudur ve halk yararına değildir.

Öyleyse bütün mesele gerçek halk iradesinin tecellisidir. Halkın ve toplumun çıkarına ve demokrasiye karşı tutum söz konusu ise yukarıdaki mantığa göre irade saptırılmış yanlış yollara sevk edilmiş demektir.

Acaba Türkiye'de millî irade ulusun ve yurdun çıkarlarına uygun bir şekilde tecelli etmiş midir? Yahut etirilmiş midir?

Bunun için devlet iradesinin işleyişine önce anayasadan bazı prensipleri tekrarlayarak sonra da olayları ampirik açıdan ele alarak bakalım.

Türk Halkının kaderi tarihi boyunca aldatılmışlığı bir serüvenidir. Tanzimatta hayatı değişmiştir. Birinci meşrutiyet onun dışında bir harekettir. İkinci meşrutiyet, çilelerine yeni acılar ekledi bütün bunlardan sonra Kurtuluş Savaşı Türk Milletinin bağımsızlık ve azminin şuurlu şahısları ve Atatürk devri, halkın kendi kişiliğini idrake hazırlayış yılları idi. Bunu halkın yeniden aldatılış olan çok parti devir takibetti.

27 Mayıs sonrasını ise burada konuşuyoruz. Bir mukayeseye geçelim. Hükümet Başkanının adaletle bakla edilebileceği bir sorumsuzluk ve pervasızlık en şerefsiz diye adlandırıldığı 20 - 21 Mayıs hareketi ile 27 Mayıs hareketini karşılaştıralım. 27 Mayıs Hareketi meşruluğuna, halk iradesinin tecellisine engel olan Anayasa dışı davranışlara karşı oluşundan alımtaydı. Bu hareketin açığı devrin meşruluğu ise, o engellerin yıkılıp yıkılmadığındadır. 27 Mayıs hareketi aslında belirli bir statükonun tayin ettiği sosyal sisteme karşı midir; yoksa o statükoyu kabul edip, sadece o statükoda içinde Anayasa dışı hareketlerde bulunduğu kabul edilen bir kaç kişiyi mi karşıdır? Eğer statükoya karşı değil ise, millî iradenin gerçekleştirilmesine sadece birkaç kişinin engel olduğu faraziyesine dayanmaktadır. Bu çok subjektif, iptidai, ilim dışı ve romantik bir hükümdür. Gerçekte kişilerin hareketleri büyük ölçüde statüko tarafından tayin edilir. Aslında 27 Mayıs öncesinde millî iradeyi saptırdığı sanılan şahısla-

rın hareketleri sebep değil neticedir. Şu halde 27 Mayıs ve ondan sonrası, bu gibi şahısların çıkmasına mani olacak değişiklikleri ve devrimleri acaba getirebilmiş midir? Bunlar yapılmadığı müddetçe 27 Mayıs'ı hazırlayan sebepler halen mevcut demektir ve gerçekte halkın iradesinin tecellisine imkân bırakılmamaktadır. O manilerin kalkması kişileri yok etmek ya da ağzlarını tıkamakla değil, zinde kuvvetlerin köklü reform diye o birliğine vardığı statükoyu değiştirici devrimlerin, reformların yapılmasına bağlıdır. Bu reformlar gerçekleştirilmemiş, yani halkın gerçek iradesi ile devletin tutumu arasında ayıynet kurulamamışsa, 27 Mayıs öncesi için ileri sürülen meşruiyetsizlik iddiaları bugünde temelde aynı değeri taşıyor demektir. Bir diğer ifade ile hadiseleri 27 Mayıs'a götüren ruh bugün de daha yaygın daha suurlu olarak yaşamaktadır. Biz Anayasa'yı ihlal, ilga, tağyir ve T.B.M.M.'ni iskat ve vazifesini men'e teşebbüs etmekle itham ediyoruz. Şimdi gerçeği biz anlatalım: Görülecektir ki itham edilmiş gerekeler biz değil, aksine parlamento ve başkanı ile birlikte onun sorumlu hükümetleridir. Anayasaya bir göz atalım. 2.nci maddede şöyle yazılmış. Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan «millî, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.» Buradaki demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti deyimi anayasa gerekçesinde açıklanmaya değer. 27 Mayıs öncesinin sosyal ve ekonomik tasarrufları karşı haykırışını dile getiren 2.nci maddesinin gerekçesini okuyalım :

«Siyasî hayatın demokratik olabilmesi için iktidarın karşısında halkın fikrini, reaksiyonlarını, umumi efkâra açıklayacak, ortaya çıkaracak, kanaliz edecek, vassat ve müesseselerin üzerinde siyasal iktidarların baskısı, vesayeti veya tekelinin olmamasıdır. Bu fasıldaki siyasî haklar önce siyasî iktidarı halkın serbest rızasına, halkın muvafakatına dayanmaktadır. Siyasî haklar, bu suretle kişî hakları bölümünde zikrolunan haklarla birlikte Türkiye'deki siyasî rejimin kaynağı halktan alan bir umumi efkâr rejimi haline getirmektedir. Çağımızın karmaşık sosyal iktisadî dünyası içinde daha fazla hürriyet ise, iktisadî ve sosyal bakımdan zayıf olan kişileri, grupları korumak, bunların maddî ve manevî varlıklarını geliştirme şartlarını hazırlama ve bunlara klasik kişî hak ve hürriyetleri yanında iktisadî ve sosyal haklar tanıtmakla kabildir. Zamanımızın demokratik devleti bu ödemeye sahiptir. Devlet hayatı içinde bu himayenin ve hizmetlerin sağlanmasını bu alandaki engellerin kaldırılmasını istemek sosyal haklardır. Türkiye'de çağdaş bir demokrasinin gereklerini yerine getirmek bu yolda yürümek zorundadır. Çünkü tasarı kişinin sadece hürriyeti değil sosyalte içinde bir iktisadî ünite olarak varlığını devam ettirmeye hakkı olduğunu kabul etmektedir. Tasarı bu fasılda tanıdığı ve sağladığı iktisadî ve sosyal haklarla sosyal adaleti gerçekleştirme amacını gütmüştür. İnsana israf oluncaktan mani olacak şartlar içinde görmek hakkı tanınmıştır. Fakat yine zamanımızın bir gereği ve gerçeği olarak iktisaden az gelişmiş memleket olan Türkiye bakımından bir zarureti karşılanmaktadır. Yüz yılların ihmalî sonucu gelişmemiş olan sosyal ve iktisadî yapılarımızı kalkındırma... bu da iktisadî sosyal, kültürel kalkınma yolu ile devlete bir ödev olarak yüklenmiştir. Devlet bu geniş kalkınma politikasını millî tasarrufları arttırmak ve yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yönelmek sureti ile planlamak zorundadır. Ferdî mülkiyet, özel teşebbüs ve aile gibi esasları toplumsal değeri içinde düzenlemiştir.» Anayasa tasarımsın 2.nci maddesinin gerekçesinde Türkiye Cumhuriyetinin vasıfları Dört prensip içerisinde ifade edilmiştir: 1 — Türkiye demokratik bir cumhuriyettir. Halk iradesi ve hak iradesine dayanır. 2 — Türkiye Cumhuriyeti laiktir. 3 — Türkiye Cumhuriyeti hürriyettir, insan hak ve hürriyetlerine dayatılır. 4 — Türkiye Cumhuriyeti Sosyal bir devlettir. Sosyal Devlet fertlere yalnız klasik hürriyetleri sağlamamla yetinmeyip aynı zamanda onların insan gibi yaşamaları için maddî ihtiyaçlarını karşılamalarını da vazife eden bir devlettir.

«Her sınıf halk tabakaları için refah sağlamanın kendisine vazife eden zamanımızın devleti iktisaden zayıf olan kişileri bilhassa işleri bakımından başkalarına tabi olan işçi ve müstahdemleri her türlü dar gelirli ve yoksul kimseleri himaye edecektir. Bu suretle hem insan şahsiyetine hürmet etmek vazifesini yerine getirecek klasik hürriyetlerin gerekçeleriyle alay eden bir mahiyet almışna mani olacak, hem de geniş halk tabakalarının refaha kavuşması sayesinde toplum hayatı için daha verimli olmaları hedefine de ulaşacaktır. Gerçekten maddî maliye iktisadî imkânlarından yaşama için zarurî olan gelir kaynaklarından ve o varlıktan mahrum olan halk tabakaları için klasik hürriyetler yalnız kâğıt üstünde kalan parlak fakat boş laflardan başka bir değere sahip olamaz.»

Anayasa gerekçesinin yukarıda sözü geçen birkaç paragrafı ve bunlara göre yazılmış maddelerin

modern devletin görevlerini ve aynı zamanda uyması gerektiği kaideleri açık olarak saymıştır.

Peki bu maddeler niçin konmuş? 27 Mayıs öncesinde klasik hürriyetlerin kifayetsizliği idrak edilmiş ve bunların yanında ayrıca sosyal ve iktisadî hak ve hürriyetlerin de gerçekleştirilmesi zaruretine ve modern devlet kavramına uyabilmek için bu maddeler konulmuştur. Anayasamızın gerek gerekçesinde ve gerek kendisinde bu ve benzeri maddelere rastlanabilir. Yeri geldikçe bazılarını sözkonusu edeceğiz.

Şimdi biz eski rejim devrini bir yana bırakıp 27 Mayıs'tan beri fiili rejimin Anayasamızın yukarıdaki maddelerinin zaman bahanesi ile savsaklanması, ya da yok sayılması, halkın anlamayacağı kanısı ile kamu adına maksatlı olarak yanlış aksettirilmeye namul çu'le gidildiğini göstermeye çalışalım. Bu bakımdan biz, karşısına getirildiğimiz bu mahkemeyi memleketi temel meseleleri ile birlikte bir Anayasa Mahkemesi ve Anayasayı gerçekte kimin ihlal, tadil veya tağyir ettiğinin anlaşılmasını ve gerçek hükümlerinin karara bağlanmasını bir mahkemesi olarak görmekteyiz. Sayın Mahkemenin karşısına gelmeleri icabedenlerin su anda burada bulunanların olmaması icabetliğini isbat edeceğiz.

Bu bakımdan ulusal irade adı altında iradenin tahakkukuna kimin mani olmakla gayrimusur hale geldiğinin tarihi tesbiti, bu mahkeme huzurunda yapılacak. Gerçekten amme efkârı (kamuyolu) ne gibi vassatlarla saptırılıp, aldatılır ya da Avrupa basınında Türkiye hakkında kullanılan bir ifade ile uyutulur. Bunlar yurdun bugünkü ve yarınki yüksek menfaatlarına karşı tutumları ile :

- 1) Parlamento
- 2) Partiler
- 3) Devrimleri ve Atatürk'çü gelişimi kendi menfaatleri karşısında gören menfaat gruplarıdır.

a) PARLAMENTO :

15 Ekim seçimlerinden sonra Anayasamızın amir bulunduğu sosyal ve ekonomik engelleri kaldırmak, millî iradenin yollarını açmak ve onu sözden gerçek hale getirmek yerine, ödeneklerini arttırmak çabası içinde teşrii vazifeye başlamıştır. Yine eski borçların teçli hususunda Gürsel'in vetosuna rağmen ısrar edişleri Milletçe esefle takip edilmiştir. Parlamento'nun bu tutumu halkın yararına ve iradesine uygun değil, hatta tamamen aykırı idi.

Bunlar gerçekten millî iradenin temsilcileri işler, Cumhuriyet başkanı ve Hükümetlerin kurulduğunda İnönü'nün başkanlığının cebre varan işlerle sağlanması gayretleri karşısında, nasıl muvafakat etmişlerdir? Ve bunu nasıl millet temsilcileri ile bağdaştırılmışlardır?

Parlamento, Anayasamızın emrettiği reformların yapılması ve ilkelere gerçekleştirilmesi görevlerini yapmakta Anayasamızın devrimci ruh ve niteliğinden yoksun kalmıştır. Meclisin devamı, toplanma, çalışma tarzı bu gerçeği ortaya koymaya kâfidir.

Buraya, mevcut sistemin nitimlerinden en çok faydalanmışna rağmen, Başbakanın seviyesiz sözcüğü ve damadının dergisi Akis'in 20 Nisan 1963 tarihli Parlamento'ya karşı en ağır ithamlarda bulunan nüshasındaki bir parçayı sunuyoruz :

(«Bir gün bu parlamentonun bazı mensupları bir hareket olur da memleket felakete götürülürse, mutlaka demokrasiye sahip çıkmamak suçuyla yargılanmak ve cezalandırılmak ağırdır, amma en ağırdır maruz bırakılmadılar») diye başlayan yazı şöyle devam etmektedir: («Bu millet vekilleri sıkışıklıklarında, «Memleketi devrimsiz düşmanları var, Memleketi dikta idaresi var, Memleketi askeri idare eline teslim etmek istiyenler var» diye haykırın Millet vekilleridir. Hiç fütür duymadan, bazılarının yüzleri kızarmadan..... Halbuki demokrasinin bir numaralı düşmanı kendileridir, ve kendilerine hiç bir müeyyide tatbik etmeyen, o canlarından çok sevdikleri paralarını kesmeyen, o Millet vekilleri sıfatlarına kalmadıkları, görevini ciddiye almayan, görevini yapmayan Başbakan, Başkanlık Divanı idarecileridir. Eğer demokrasinin böyle yürüyeceği, eğer demokrasinin böyle itibar bulacağı bu günkü bir şahsın tarihi omuzları üstünde yükselen binanın, ondan sonra da, böyle ayakta kalacağı hayal ediliyorsa, feci şekilde alandığını Türkiye'nin bütün damlarını üstüne çöpe, haykırarak lazımdır. O bina mutlaka onun temelini kemirenlerin başına yıkılacaktır. Türk Milleti o'dan kurtulmasını, onu bertaraf edip şimdiki yolda yürümeyi mutlaka bilecektir. Ve bunun usulü, çaresi kabul ettiğimiz Anayasada yazılıdır.

Yazıklar olsun gelmeyenlere, yazıklar olsun en ufak ciddiyetten mahrum bulunanlara, haram olsun kendilerine ve yedi sülâlerine. Bu fakir Milletten cebinden aldıkları, bu fakir milletin ahi kendilerini mutlaka kendilerini tutacaktır. Parlamentonun işte bu işlemeziği ve çalışmazlığı yüzündendir ki bu gün dahi gündemimde 180 maddede birleşmiş bulunmaktadır. Çünkü Parlamento Ulusun ve yurdun bugünkü ve yarınki menfaatları ile ilgili kararlar alacakları yerde kişisel ve küçük çıkarlarını çözümünde kışan tepki politikalarının usulü haline gelmiştir.»)

Parlamentonun ve Partilerin reformlar ve plan hakkındaki tutumları, aldıkları kararları onların kimden yana olduklarının tarihsel belgeleri olarak kalacaktır. Buna sonra temas edeceğiz. Halk adına halk için politik kararların alınacağı Meclisin üstünlüğü Cumhurbaşkanın ve başbakanın seçimi, üstün ve iş-

lemez görülen Meclisin sık sık Ordu ile tehdit edilmesi gerçekte Meclise ciddi hiçbir reformcu teklifle gelmemiş olan Hükümetin Meclise karşı kişisel tahakkümü değil de nedir? Bu tehditleri savuranların halk adına haklı olabilmeleri, halka gerçekten yararlı tasarılarla Meclise çalışmaya zorlamaları halinde bir derece kabul edilebilir. Meclisi Ordu ile tehdit edip parlamentoda hakimiyet kurmak çabasında olanlar, aslında kişisel tahakkümleri peşinde koşan demagoglardan başka bir şey değillerdir.

Bunun bir misalini yine mahut Akis'in 21 Mayıs'tan önceki 27 Nisan 1963 tarihli nüshasındaki «Ordunun temayülü» adlı yazıda bulmak mümkündür.

(İnönü'nün Memleketi hem parlamento hem de orduyla birlikte idare ettiğini görmemek için kör olmak lazımdır.) Bunun anlamı nedir? Böyle bir durum varsa Anayasaya karşı midir, değil midir? İnönü Meclis ve Orduyu nasıl idare eder, ve bu dış basının dahi Başbakanın temsilcisi kabul edilen bu dergide nasıl yazılır?

ÖNCEDEN BUNLARIN CEVABI VERİLMEYEN BİZ BURAYA GETİRİLEMEYİZ YA DA KARŞINIZA ONLARLA BİRLİKTE OTURTULURUZ.

b) PARTİLER

Elbette partiler, demokratik hayatın kaçınılmaz unsurlarıdır. Kaçınılmaz bir husus ta partilerin, oyların aldıkları kitlelerin iradesiyle aynı yönde hareket etmeleridir. Başka bir ifade ile, partilerle, temsil ettikleri iddia ettikleri halk iradeleri arasında politik hayatın her kademesinde görünen (Parlamento dahil) bir ayıynet bulunmalıdır. Bu ayıynet olmayınca meşruluk kendiliğinden ortada kalmakta, Türkiye'de görüldüğü ALDATMA VE UYUTMA başlamaktadır. Böylece ulusal irade katledilmektedir.

Hem bu ayınyetten bahsedilip hem de sef hakimiyeti hüküm sürüyorsa (bunun misalini sayın yargıçlar hatırlar!) halkla parlamento arasında ayıynet nasıl olacaktır? Garip olan, Türkiye'de demokrasiye karşı bulunanların da demokrasiyenin bahsetmeleridir.

Acaba sayın yargıçlar, böyle bir ayınyetin SOSYAL GRUPLAR İTİBARIYLA TEZAHÜRÜNE İMKÂN VERİLİP, YOL AÇILIP, KAMU OYUNUN ORTAYA ÇIKMASINA VE ONUN EN YÜKSEK SEVİYEDE BİR POLİTİK KARAR HALİNE GELMESİNE, 1946'dan 1960'a kadarki dönem bir yana, 27 Mayıs'tan zamanımıza kadar aldatılmadan çalışıldığını kanı midirler?

Bu aldatmanın tezahürleri değişiktir. Biz aşağıda, daha önce bahsettiğimiz ayınyetin tezahürüne yol veremeyen kurumlardan ve davranışlardan söz edeceğiz.

c) DEVRİMLERİ VE HALKÇILIĞI KENDİ ÇIKARLARI KARŞISINDA GÖREN POLİTİK, EKONOMİK VE SOSYAL MENFAAT GRUPLARI :

Biz bahis konusu sosyal grupları, doğrudan doğruya ortaya koymayacağız. Yanlış su soruyu soracağız : Anayasamızın klasik hürriyetleri yanında ulusal iradenin tecellisine için adeta emrettiği sosyal ve ekonomik hakların, halk tarafından elde edilmesini sağlayacak zinde kuvvetlerin temel reformlar dediği reformlara kimler engel olmaktadır? Toprak reformu, vergi, eğitim reformu ve diğer reformlar aleyhinde çalışanlar kimlerdir? Bunların kimler olduğu hakkında Türk halkı oyunda, bu arada sayın yargıçlarda inancın tam olduğunda şüphemiz yoktur. Bir çok çevrelere ısrarla propagandası yapılmasına rağmen uyutucu, aldatıcı, vaad edip unutturmuş çalışan C.H.P.'nin yöneticileri bu gruplara dahildir.

OLUMLU BİR TOPRAK REFORMU, HEM SOSYAL ADALETİ VE ONUNLA BİRLİKTE HEM DE EN AZINDAN BÜYÜK FAKAT AÇ VE ÇIPLAK ANADOLU HALKINI BESLEYECEK ÖLÇÜDE İSTİHSAL ARTIŞINI SAĞLAYACAK TOPRAK REFORMU NEREDE?

Kaderine bırakılmış Anadolu'da küçük topraklar büsbütün küçülürken, ekonomik bir istihsal ünitesi olmaksızın çıkarılan, büyük toprakların daha da büyüdüğüne görüyoruz. Nüfusu gittikçe artan Anadolu'nun halkının huzurundan söz etmek, sayın yargıçlar güç değil midir? Hele yaşamak, barınmak imkânından götüken mahrum kalan bu halk kitlelerinin büyük şehirlere akarak, hemen de yarınsa yakın küme kaplayan GECEKONDU İNŞAATININ DURDURULMASINI, YASAKLANMASINI İSTİYEN YÖNETİCİ ZİHNİYET, TÜRKİYE'NİN DAVALARINI ANLAMAMIN ÖTESİNDE OLANLARIN ZİHNİYETİDİR. BU GÜNKÜ TUTUMLA GECEKONDULARIN ARTMASININ KAÇINILMAZLIĞINI ANLAMAYANLARI VE ONLARIN GETİRDİĞİ PROBLEM KARŞISINDA ANLAYIŞSIZ OLANLARI, ÖZELLİKLE BU GİBİ KONULARA DERİNDEN BAKANLARI TARİH ÖNÜNDE İTHAM EDENLERİ TARİH ÖNÜNDE EN BÜYÜK VATAN HAINI OLARAK GÖSTERİYORUZ. Çünkü inanyoruz ki temel reformlar, bu ve diğer konuların önüne geçtiği takdirde meselelerimiz çözülecektir. Daha açık bir ifade ile netice yerine sebebe uğraşıldığı takdirde çözülecektir.

Anayasamızın sosyal devlet prensibini, sosyal adalet ilkesinde buluyoruz. Daha doğrusu bu ilkinin geri kalmış bir memleket olduğumuz için, sosyal adalet için kalkınmak prensibinde kristalleştirdiğini görüyoruz. Zaten Anayasaya dayanarak hazırlanmış bulunan plan, hedef ve stratejisinin göziyle sosyal ada-

let içerisinde kalmamıştır. Oysa planın gerektirdiği amme hizmetleri ve kalkınmayı sağlayacak olan vergiler GENİŞ FAKİR HALK KİTLESİNE YÜKLENMİŞTİR.

Son kanunlarla tenkitlere cevap vermek amacıyla vergileme alanına sokulan tarım gelirlerinin alınan vergilerin hasılatı kırk elli milyon liradır. Bunun alınabileceği de şüphelidir. Bu şüpheyi ishar eden Tarım Bakanı Mehmet İzmen'dir. Oysa zaten öbür gruplara vergi yükü esasen ağır bulunan devlet memurlarına yüzde onbeşlik zamdan alınacağı kesin vergi 100 milyon liradır. Yanlış bu misal dahi parlamentonun ve onun sorumlusu bulunan hükümetin zihniyetini ve kimleri koruduğunu, sosyal adalet ilkesiyle nasıl aley ettiğini gösterir. O ilke yine Anayasamızın millî iradenin tecellisinde klasik hürriyetlerin yetersizliği sebebiyle ortaya çıkardığı sosyal devlet prensibinin ifadesinden başka bir şey değildir.

Şimdi Anayasamızın bazı maddelerinden söz edelim :

«Madde 61 — Herkes kamu giderlerini karşılamak üzere malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür.»

Yanlış bu madde bile açıkça göstermektedir ki, Parlamento ve hükümet Anayasaya karşı tutumdadır.

Başka bir madde :

«Madde 129 — İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınma plana bağlanır. Kalkınma bu plana göre gerçekleştirilir. Devlet planlama teşkilatının kuruluşu ve görevleri planın hazırlanmasında, yürürlüğe konmasında, uygulanmasında, değiştirilmesinde gözetilecek esaslar ve bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesini sağlayacak tedbirler, özel kanunla düzenlenir.»

Gerçekte ise plandaki kamu harcamalarını yerli kaynak bulmak için baş vurulan tedbir, plan hedef ve stratejisindeki genel amaçla çatışmaktadır. Söz konusu tedbirlerle bir yana atılan sosyal adalet şeklen ve çevreyi uyutmak için plan hedef ve stratejisinde muhafaza edilmiştir. Öyleyse plan araç ve hedefleri arasında keskin irtibat ile plannın bütünlüğü açıkça bozulmuştur.

Türkiye'de inceleme yapan Amerikalı profesörün (prof. Enos'un) de Anayasa'ya aykırı tedbirler dediği bu tasarruflar kimin için ve yoksul Türk halkının hangi grubunun yararına yapılmıştır? Bizim anlayacağımıza göre, kendi çıkarları için Anayasayı hukukî yollarla değiştirmeye lüzum görmezsiniz, fiilen çığneyen kimlerdir? Onların gücünün kaynağı nereden gelmektedir? Veya bu amaçla hangi güçleri alet olarak kullanmaktadır? Yerli plan uzmanlarının istifalarının, hele plannın hazırlanmasında başkanı eden Dünyaca tanınmış prof. Tinbergen'in fiili münesibetinin kesilmesi sebebi nedir? Ulusal irade adına oynanan oyun burada da sırtmaktadır. Özünden veya Anayasa'dan kopmuş bir plan sadece demagogların propaganda aleti olabilir.

Ekonomik ve sosyal münesibetler bakımından parlamentonun ve onun sorumlu hükümetinin, Türk ulusunun bağımsızlığı bir yana, Uluslararası hukuka dahi aykırı olan kromit olayındaki tutumu hayrete şayandır. Olay, neden uzatıldığını bilmediğimiz sebeble bir davanın konusu iken yerli bir firmanın bir Amerikan firmasına olan borcuna ait bir anlaşmazlığı, mahkemelerde halletmek yerine parlamentoda karar alırdıp ödemeyi, zaten adil vergileme altında bulunmayan halka yüklemesi, utulacak bir olay değil de nedir? Bu şirketin avukatının eski bir C.H.P. İstanbul İl Başkani olan POLİTİKA ve EKONOMİK MENFAATLARIN İŞBİRLİĞİNİ iyi açıklar. Biz bu tablo hakkında sadece bir soru soracağız. Ve onunla yetineceğiz. AMERİKALILARIN YARDIM YAPTIKLARI MEMLEKETLERDEN ÖZEL ALACAKLARINI TAHSİL EDEBİLMEK İÇİN ÇIKARDIKLARI BİR KANUNA DAYANARAK YAPILMIŞ BİR AMERİKANA TALEBİ KARŞISINDA TÜRK HÜKÜMETİNİN BİR İTİRAZI OLMUŞ MUDUR? Olay sırasında bazı şikâyetlere karşılık böyle bir tutum açıklanmadığına göre itiraz çok sayıyoruz. VE İDDİA EDİYORUZ Kİ KAPİTÜLASYONLARIN EKONOMİK VE POLİTİK SONUÇ OLARAK MİLLÎ BAĞIMSIZLIĞIMIZI VE HAYSİYETİMİZİ NASIL DARBELEDİĞİNİ BİLEN BİZLER, BUGÜN BURADA BU YÖNETİCİLERİN NEREDEN NEREYE GELDİKLERİNİ BÜYÜK ÜZÜNTÜ İLE GÖRDÜK.

BÜTÜN BUNLARIN ALTINDA NÜFUZ TİCARETİ, SOYGUNLAR, AKRABA KAYIRMALARI YATMAKTA VE EKONOMİK, POLİTİK MÜNESEBETLERİ İLE, BASINILYA, DİĞER MÜESSESELERİ İLE HALKIN GERÇEK İRADESİNİN DIŞINDA HATTA KARŞISINDA KALINMAKTADIR. ŞİMDİ SORUYORUZ :

Bu şartlar altında 27 Mayıs öncesi statükoyu koruma, hatta restore etmek rolünde olan Başbakanlık, Parlamento, büyük halktan yana mı, yoksa onun karşısında mı? Halkın ve yurdun gerçek çıkarının gerçekleştirilmesine kimler engel olmaktadır? Kimler o engel olanların savunucusudurlar?

POLİTİKASI BÖYLE, EKONOMİK TUTUMU BÖYLE OLAN BİR YÖNETİCİLER KADROSUNUN TÜRK YURDUNA ARMAĞANI SADECE SOSYAL DENGESİZLİK VE HUZURSUZLUK OLACAKTIR. Bu huzursuzluğun ulusal güvenliği ve savunmaya nasıl zaaf ve kötülükler getireceği açık değil midir? Soruyoruz: BU DENGESİZLİK VE HUZURSUZLUK (Devamı 4. Sayfada)

Bir «Anti - Emperyalizm» hikâyesi, yahut

Kürt halkının «isyanı» söylentileri niyedir?

Son günlerde gerek burjuva gazetelerinde ve gerekse CIA sosyalistlerinin yayın organlarında sık sık «Doğu'da bir Kürt ayaklanmasından bahsediliyor. Yabancı gazeteler Malatya'daki olayları: "Türkiye'de bir Kürt isyanı" olarak nitelendiriyor. Sık sık bakanlar, yetkililer bu konudaki görüşlerini açıkca belirtiyor.

Şu gerçek ortadadır ki, Türk ve Kürt halkları büyük bir devrimci uyanış içindedir. Geniş kitleler ezilmişliğin, sömürülüşünün farkındadır. Boykotlar, işçi grevleri, gençlik hareketleri alabildiğine artıyor. Tüm bunlar bir yana haklı sınıflar bu gelişmelerden oldukça korkmaktadır. Yerli geldiğinde MİT, CIA, Kontr - Gerilla'ya el ele verip ezilen halk kitleleri ve özellikle çifte sömürü altındaki Kürt halkı üzerinde yeni yeni oyunlar tezgâhlamaktan geri kalmıyorlar. Son Malatya ve Muş olayları da bunun en yakın kanıtıdır. 17 Nisan'da Muş'ta meydana gelen ve bir kişinin ölmesiyle sonuçlanan olaydan sonra Muş ve Bitlis çevresindeki köylerde büyük bir aramaya girişilmiş. Köyler didik didik aranmış. A tüfeklerine kadar alınıp götürülmüştür. Bunun yanı sıra köylülere de büyük baskı ve zulüm yapılmaktan da kaçınılmamıştır.

Türkiye Devrimcilerinin dağılıklarından, örgütsüzlüğünden ve kariyerizm hirsinden faydalanan bir avuç finans - kapital, tefeci - bezirgan çetesi; MİT, CIA ve Kontr - Gerilla'yı birlikte, "Ayaklanma", "isyan" söylentileriyle emekçi halk üzerinde kanlı bir oyun mu tezgâhlanmak istiyor? Veya bunların içinde, işsizlik ve pahalılık cehenneminde inim inim ilerleyen Türkiye halklarının büyük sorunları bir noktaya derive edilmek mi isteniyor?..

Yaşansın Halk Cephesi!
Kahrolsun Sömürgeçlik!!

Bir grup Sosyalist okuru
BITLİS

Amerikan ambargosu

1974 yazından beri ne zaman bir sıkışıklık olursa hep önmüze AM-BARGO pilavı sürülür oldu. TRT'nin birinci dereceden muhabirleri, «Hür Basın» en görmüş geçirmiş, usta gazetecileri, Amerikan Kongresinden hangi senatör «Türk düşmanı», hangisi «Rum asil», «Yunan Lobisine kadar güçlü» ABD Başkanı ambar gönun kalkması için ne kadar çaba sarfetti» v.d. bir sürü konuda bizleri hep «aydınlatıp» durdular. Sağ olsunlar!

Biz de böylece ne işsizliğimizin (açlıklarımızın) farkına vardık, ne altı delik pabuçumuzun yahut pantolonumuzun. Hergün birer - ikişer, sonraları üçer - beşer, bazan otuzar - kırkar katledilmişiz bile bu kadar mesele olmadı. Sağolsun «Hür Basın»ımız!

Bu ambargo denen kuş neydi ki? Ortaçağın softaları söz gelimi depressin izahını «Deprem niçin olur? Allahü teâlâ hazretleri gazaba gelerek kullarını cezalandırmak ister onun için». Gecenin izahını «Güneş niçin batar? Karanlık olsun da iyi uyuyalım diye» v.b. şekillerde yaparlardı. O kadar biliyorlardı diye lim.

Şimdiki çağdaş softalarımız parababalarımız onların «göz - kulağı - ses - ses» politikalarını, başını da AM-BARGO'yu şöyle izah eder :

«Ambargo niçin kalkıyor? Amerikan kongresini Yunan Lobisi kandırıyor, "Türk düşmanları" birleşmişler, aleyhimize propaganda yapıyorlar onun için.»

Bu zahtan sonra ne denir? «Kah pe Yunan!»

İşte emperyalizmin ve cinayetlerinin gizleniş, halkın kandırılıp sıkıştırılmasının metodu kısaca budur.

AMBARGOYA NEREDEN GELİNDİ?

1974 yazında bağımsız, bloksuz Kıbrıs Cumhuriyeti'nde ABD emperyalizminin tezgâhladığı Sampson darbesi provokasyonundan sonra, Ada Türkiye'ye işgal ettirildi. O zamanın Başbakanı Ecevit bu işgale «Barış Harekati» adını taktığı gibi, bu işgale Amerika'ya rağmen yapmış gibi görünmeyi bilimsiz yığınlar önünde başardı.

ABD emperyalizmi Sampson provokasyonu taşı ile şu kuşları vuruyordu :

Birinci Kuş : Bağımsız ve ABD'nin çıkarlarını açık bir aleti olmayan Kıbrıs Cumhuriyeti parçalanarak iki NATO üyesi devlete, dolayısıyla NATO'nun elebaşısı olarak ABD'ye Akdeniz'in ortasında ve Orta - Doğu'nun en kritik noktasında «batmayan bir uçak gemisine» sahip olma olanağı doğdu.

İkinci Kuş : Yunanistan'da ça-

ırdamaya başlayan faşist cuntanın devrimle yıkılışı yerine gerici Karanmanlıs rejiminin geçirilmesi, Türkiye'de CHP - MSP koalisyonunun bunalmaya düşürülerek gerici - faşist MC nin iş başına getirilmesi oldu.

Ama öte yandan emperyalizmin savaş makinesini NATO'nun Güney - Doğu kanadından Yunanistan kopu-

verdi. Türkiye'ye silah ambargosu kondu. Böylelikle keskin «anti - emperyalist» Ecevit, «Yunanistan'ın NATO'da bıraktığı boşluğa biz doldururuz» diyebilmişti.

Şimdi yine Ecevit'in keskin «anti - emperyalizm» nutukları kulaklarımızın çın çın çınlatıyor. Fakat bu nutuklara «ulusal burjuvazinin UDC müfettiğinden başka kimler inanıyor bilmiyoruz.

Bugün özellikle Yunanistan'daki anti - emperyalist bilinci köreltmek, Yunanistan'ın ulusal bağımsızlık kazanmasını engellemek. Yunanistan ve Türkiye'den yeni tavizler koparmak için ABD silah ambargosu sürüyor ve bu gidilece daha da sürecektir. Karanmanlıs'ın «Bakan Amerika Türklerle karşı bizi tutuyor» dedirterek Yunanistan'ın yeniden NATO'nun askercil kanadına döndürülmesini sağlama olanağı verilmek istenmektedir.

Ecevit'in ambargo uygulamasına karşı kabadayılığın sebepleri nelerdir?

Birincisini NATO Savunma Bakanları toplantısında Hasan Esat İşik çok açık olarak söylüyor :

«Bugün içinde bulunduğumuz koşullar (70 sente mütbaç oluşumuz demek istiyor) acil ihtiyaçlarımız dışında uzun vadeli planlar yapmaya engelliyor.»

«Türkiye'nin silah - gereç yerine NATO müfettiğinin Türk ekonomisine katkıda bulunacak girişimlerini» istiyor.

Açıkçası «silah alacak paramız kalmadı» önce bizim sırtımıza yerden kaldırım bir sonra binersiniz demek istiyor. Ambargo kalksa bile silah alacak para yok!

İkincisi : Türkiye «kamuoyunda, aşırı bir allerji yaratan gangster yapıtı Amerikan emperyalizmi yerine «Yunker - Banker - Asker» yapıtı Prusya ağalığının Kayzer buyku Alman emperyalizminin Ecevit'in özellikle «genelcesel dostu» oluşudur.

Amerikan emperyalizminin ekonomik boşluğunu olduğu gibi askercil boşluğunu da Alman emperyalizminin Leopar tankları, denizaltılar ve benzerleriyle doldurması Ecevit'i böyle «anti - emperyalist» konuşturabilmiştir.

Ecevit'in bu «anti - emperyalist» maskesini hayat yüzünden düşürecektir.

DERİ - İŞ kolundan haberler

(Baştarafı 6. Sayfada) sorulan Maoçular ise, içinde bulunulan koşullara dikkat etmediklerini, sorumsuzluklarını ve macederciliklerini bir kere daha gösterdiler.

Daha sonra da sarı merkezine ekmeğine yağ süren karşı - devrimci tavırlarını gösterip, şube yönetimine saldıkları durdular. Boşça gayret - işçiler Kozlı'da sarı sendika zincirini kırma mücadelesini sürdürdükler. Siyasi mü-

cadelede, sosyalizm yolunda yeni liderler yetiştirecekler bilgi ve bilinclerini geliştirecekler, bu uğurda mücadele edecek düşüncükleri hataları da öğretirecekler.

● Kazlı Çeşme'de Yasef Pinho'nun Tutkal Sanayii'nde toplu sözleşme görüşmelerini sonuçlandıran işçiler ücretlerine zam ve bazı sosyal haklar kazanmışlardır.

● İŞ CİNAYETİ : Kazlı Çeşme'de Süleyman Sepiciler işyerinde kaveleto (deri sikan alet) makinasına bir işçi kolunu kapırdı. Bu, binlerce «iş kazası» içinden bir olaydır (!) güvenliği, v.b. sorunları yaratan ve azıttıran kapitalist düzen ortadan kalkmadıkça bu iş cinayetleri her geçen gün çoğalacaktır.

Kazanın oluşu başı başına bir dertken, sonrası daha beter bir dert oluyor. İş gücünü yitirmiş böyle işçilerin zamanın almaları günler oluyor. Ötlerini bu kukun binbir barajı çıkıyor. Kimi işçiler, ne sigortalı, ne sendikali onlar için büsbütün felâket başlıyor. Sömürü zinciri kırılmadıkça bu cinayetler sona ermeyecek. Sosyalizmde de olmaz mı kaza? Olur elbet ama, devde kulak ve bizim gibi ülkelerdeki sebeplerden dolayı meydana gelmez. Hem asgari ücretle talem edebilecek, hem de azami dikkat gösterecek.

● Kazlı Deri Lüks'te, Kazlı Deri - İş'e bağlı 15 işçi işten çıkarıldı. Bir kısım işçiyse de mecburi izin verildi. Buna gerekçe olarak ta iş krizi gösteriliyor. Oysa bal gibi yalan söyleniyor. Son yapılan toplu sözleşmeye tahammül edilemiyor. İşçilerin bazı sosyal hakları kazanmaları işverenlerin kârına dokunuyor. Zaten Kazlıçeşme bölgesinde son yapılan sözleşme ile ilgili işverenler, böyle topluca işten çıkarılmaları sık sık başvurup toplu sözleşmeyi etki - si hale getirmek istiyorlar.

Son günlerde özellikle hükümet yetkililerinin ve finans - kapitalistlerin ağzından «Devlet» düşmez oldu.

Milliyet'in başyazarı A. İpekiçi «özel sektör temsilcilerinin» İzmir Çeşme otelinde ekonomimizin sorunlarını görüştükten sonra, denize karşı yazdıkları ortak bildiriye «her şeyi devletten beklemeye» tavırlarını eleştirip, şöyle diyor: «Özel kesim ileri gelenleri son bildirilerinde olduğu gibi her şeyi başkalarından ve özellikle devletten beklemektedir.» «Özel kesimin her şeyi devletten beklemesi, devletin kendilerine her türlü kolaylığı sağlamasını istemesi, haklı bir tutum sayılmaz.» Bu eleştiri iki soruyu akla getirir :

1 — Niye özel sektör her şeyi devletten bekler?

2 — Niye A. İpekiçi bunu eleştirir? Önce: gerçekten özel sektör veya devlete sözünü geçirdiğine göre, finans - kapitalistler her şeyi devletten mi bekliyorlar? A. İpekiçi'nin bu eleştirisine TÜSİAD (İşadamları Derneği) Başkanı F. Berker şöyle cevap veriyor :

«Ülkede yatırım ve üretim için gerekli güvenc ve koşulların sağlanması ve sürdürülmesi, örneğin gönüllü tasarrufların teşviki ve yatırımlara yönlendirilmesi, yatırım ve üretimi teşvik edecek bürokratik yapının düzenlenmesi, enflasyonun önlenmesi, iç ve dış fiyatlar arasındaki farkı giderecek kur politikasının izlenmesi hükümetlerin görev ve sorumluluk alanına girer konulardır.»

A. İpekiçi haklı görünüyor. En büyük parababalarından F. Berker adeta Devlet her şeyi pişirip önüne koyusun demektir. Ne yapılacakmış: Devlet halkı «gönüllü tasarruflara» çağıracak, yani Ahmed'in, Mehmet'in üç beş birikimini toplayıp finans - kapitale kredi yapacak, eline hazır, zahmetsiz geçen bu kredi ile finans - kapitalistimiz ne isterse onu vurabilecektir. Sonra, paramızın değeri tekerlendiğinde yurt içindeki fiyatlarla yurt dışındaki fiyatlar arasındaki farkı, devlet; devallasyonu ile halkın sırtından çıkarıp finans - kapitalistimize sunacaktır. Cennet gibi memleket.

Bu neden böyledir? Türkiye'de işler baştan bozuktur. Kurtuluş Savaşı ile «Batılılaşma» yoluna çıkarken iki talihsizliğimiz vardı. İçerde, kapitalist gelişimi sağlayacak modern sermaye ve dolayısıyla girişkin kapitalist yoktu. Tersine ömrü AL - SAT'la geçen parazit, asalak tefeci - bezirgan sermaye ayrıca gelişkindi. Bu asalak otu bütün toprağın verimliliğini kurutuyordu. Dışarda: Batı, artık kapitalizminin serbest rekabetçi, yaratıcı, girişkin dönemini aşmış tekelci çağına adanmıştı. İşte böyle bir ortamda kapitalizmi kurmağa kalkışınca ortaya ne çıktı? Devlet fideliğinde kapitalist yetiştirilmeğe çıktı. O zaman da «Devlet baba kapitalist ağalara hiç vaktin ve hazırlan para kazanmaları için paralar ve imkânlar veremekte, kapitalistlerimizdeki GİRİŞKENLİK ruhunun köküne kibrit suyu dökmüştür. Ve milletin başına girişkenliklerini yitirmiş, hazır yeyici, vurgunlar bir derebeyi artığı yapma kapitalist sınıf türemiştir. Bütün felaketlerimizin temeli de burada başlamıştır.»

İşte girişkinlik ruhları en az elli yıl önce ölmüş kapitalistlerimiz, doğduklarından beri «sümbül bebek tohumu gibi pamuklar içine sarıp» sarmaladıklarından her şeyi devletten beklerler. Onlar devletçiliğimizin kapitalist fideliğinde yetişmiş nadide bitkileridir. Pekâlâ İpekiçi bu durumu neden eleştirir? Çünkü, artık asalak finans - kapitalin vurgunlarından Türkiye'de ikide bir buhran patlak vermekte, dış borçlar boyumuzu aşmakta, fiyatlar aya yollanmaktadır. Bu ise finans - kapital düzenini ikide bir sallayan ta yıkılmaya yüz tutmuş Köhne bir eve çevirmiştir. Finans - kapitalin uyanık akıl hocası «aklımızı başımıza

Faşistler iktidar provası

(Baştarafı 1. Sayfada)

ların yükselen tepkisini, devrimci kabarmasını, çok daha kanlı ve zorba metotlarla bastırmak, faşist diktatörlüğünü kurmak için parabolaları binbir provokasyon düzenliyor. Böylece talan - sömürü - zulüm düzenini; açık - sefalet - ölümlü cehennemini bir süre daha olsun yaşatma - bilmece hesabını yapıyor. Yedekte tuttuğu halk düşmanı, vatan satıcısı MC partilerini, vatan - millet kurbanı arslanlar pozunda, CHP'den umuda kesilen, şaşkına döndürülen geri bilincili emekçi kitleleri toparlamak ve CHP'yi daha da köşeye sıkıştırmak için meydanlara sürüyor.

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN NAL SESLERİ

Faşist MC partileri Ankara, Kayseri ve Samsun'da yaptıkları faşist diktatörlük provalarını, 27 Mayıs Devrim arifesinde İstanbul ve Erzurum'da yaptı. Bunları 29 Mayıs'ta Konya'da, 3 Haziran'da İzmir'de, 6 Haziran'da Esmâf Derneklerini kullanarak 67 ilde yapılacak izleyecek. Onları da başkaları.

Yıllardır bu saf ve yığıt halka açık - sefalet - zulümden başka şey vermeyenler şimdi, utanmazca, zam, zulüm, işkenceyi protesto ediyorlar.

Kurtuluş savaşını arkadan hançerlemek için her yolu deneyenler, Amerika veya İngilizce Manda yapmak için kan - ter dökülen, bu güzelim vatanı parsel parsel satanlar, emperyalizme üs - sömürge yapanlar, uluslararası parabolalarına açık pazar haline getirenler, kan revan içinde kazandığımız bağımsızlığımızı ayaklar altına alanlar, bağımsızlığımızın simgesi Bayrağa saygı mitingleri düzenliyorlar.

Mustafa Kemal'e ölümlü fermanları düzenleyen, attığı her olumlu adımı baltalayan, sağlığında parçalayamadıkları kafasını, portre ve heykellerine saldırarak yapanlar, Mustafa Kemal adını ağzlarından düşürüyorlar.

İşçilere en basit örgütlenme hakkını yasak edenler, yüzlerce şehit verilecek kazanılmış sendika hakkını dahi her fırsatta geri almaya çalışanlar, işçiyi işsizliğe, açlığa mahkûm eden lokavtı anayasal hak diye savunuyorlar, yaşayabilmek için direnen işçilere polis, jandarma ve faşist milislerle saldıranlar, 1 Mayıs'ın onlarca yıl yasakları, yasaklamaya gücü yetmeyince yüzbinlerce işçinin üzerine makinalı tüfeklerle ölümlü kusanlar, İŞÇİLERİN haklarından dem vuruyorlar.

Yıllardır en basit toprak reformunu yapmayıp milyonlarca köylüyü 1 karış toprağa hasret, tefeci - bezirgan kul, açığa köle yapanlar, bir yunruk ekmeğin köyünü - karısını - çocuğunu bırakıp gurbetçi yapınlar,

Devletçiliğimiz :

«TARAFSIZ DEVLET» DEMAGOGJİSİ

toplayın biraz girişkenlik yapın, yoksa batıyorusuz» demeye getiriyor. Bu, ölü gözünden yaş beklemekte, onların başka caresi de yoktur. Bu bir avuç asalak vurguncu zaten ölümlü halindedir.

TARAFSIZ DEVLET

Durum böyleyse, bir bakıyoruz aynı gazetenin ikinci sayfasında Selçuk Yaşar (Yaşar Holding'ten) bir yazısında bu talepte bulunuyor: «Demokratik rejimlerde devlet tarafsızdır.» Ve şöyle şikâyet ediyor: «Akıllı ve tarafsız bir devlet yönetimini kurmayı başaramamış bir Türkiye.»

Demokrasilerde sınıflar vardır. Ve bu sınıflardan kimi alt, kimileri de üst (egemen) dir. Devlet te üst egemen sınıfın baskı aracıdır. Onun için tarafdır, egemenin aracıdır. Bu kadar açık. Karışık olan finans - kapitalist Yaşar Holding'in tarafsız devlet istemidir. Çünkü bizde «tarafsız bir devlet yönetimi» başılamamışsa da tarafsız bir görüntü sağlanmış. 1920'lerden beri «sınıfsız, imtiyazsız bir toplum» dedik, durduk. Sınıfsız bir toplumda devletin pek işi olmasa da bizde bu demagoji devletin sınıflar üstü görünmesine yaradı. Devlet herkesin «devlet babası»ydı. Bu görüntü Osmanlı'dan gelen «devletçi» geleneğin bir sonucu olmuş ve böyle görünüş finans - kapital, tefeci - bezirgan asalaklarına da uygun düştü. Kendi bir avuç azlıklarını böylece en mümkün biçimde gizleyebileceklerdir.

Durum böyleyse finans - kapitalistimiz, devletinden vazgeçmeyeceğine göre, ne istiyor? Cevaplan önce CHP yanlısı Tartışma dergisindeki bir anketten bahsedelim: İstanbul'un yakın köylerinden birisinde yapılan bir araştırmada sorulan sorulardan birisi de «Anarşinin sorumlusu»dur. Köyün anket sonucu ise şöyledir: «Yöneticiler % 36, sağcılar % 6, solcular % 6, öğrenciler % 28, işçiler % 0, diğer % 20».

Vatandaş seçzisi ile anarşinin, yani zulmün, terörün sorumlusu olarak «yöneticileri» görüyor. Devlet demeye dili varmamış. Ama kaba görüntü ikisi ayndır. Kendisini yönetenleri sorumlu tutarak vatandaş, Devletin taraf olduğu gerçeğini kavradığını ilan etmektedir. Yani sınıf savaşı hızlandıkça, hele MC gibi cinayet çeteleri «yönetici» oldukça Devletin tarafsızlığı demagojisi iflas edecektir. Ve bunu iyi kavrayan finans - kapital CHP koalisyonunu kurarken «Devletin itibarını kurtarmak» şiarını attı. Ne oldu? Şimdi Ecevit koalisyonuna rağmen, her karar parabolalarından yana alındıkça, bütün bu yaldızlı demagojiler birer birer dökülmektedir.

O zaman Yaşar Holding'in telâşi anlaşılır. Tarafsız devletten kasdı, bir avuç azınlık olarak, elinde devlet silahı ile yakağını vermek yerine, devletin eskisi gibi tarafsız görüntüsüne (kamuffaj) kavuşturulmasını istemektedir. Aksi takdirde bütün tilsim bozulacak, halkın, bu cehennem düzeninin işleyişini kavrayışı artacak, ve bundan aldığı güçle gerçek düşmana yönelecektir.

Sonuç olarak, Holdinglerin devletle ilgili telaşları bize, onların devletin artık tehlike - de olduğunu anlatır.

Yine binbir sis perdesi ile örtülmeye çalışılan bu gerçekliğin yüz kat daha fazla anarşistle açıklanması gerçekliğini anlatır.

köyü susuz, yolsuz, okulsuz bırakanlar KÖYLÜLERİN haklarından dem vuruyorlar.

Hergün her köşe başında birer birer, onar onar katlettikleri, yüzbinlercesini işsiz, okulsuz, öğrencisini yurtsuz, parasız; işçisini, çırak ve kalfanın ortaçağ usulü ile sömiren patronların insafına terk edenler, köydekin; ağının, tefecinin ayak işlerinde, angaryasında kosturulanlar, öcünü gençlere idam sehpaları kurularan, işkencehanelerde, zindanlarda ölüme terk edenler GENÇLERİN haklarından dem vuruyorlar.

Kubilya'nın kafasını baltaya doğratanlar, Köy Enstitülerini kapatırlar, komünist diye taslatıp katlettiler, bir sende 3 - 5 defa sürenler, işlerine son verenler, sendikal haklarını elinden alanlar ÖĞRETMEN haklarından dem vuruyorlar.

Toptancı bezirgana kul edip, çocuklarını nafaka parasını dahi çıkarmaktan aciz hale getirdikleri ve hergün yüzlercesinin dükkânlarını başına yıktıkları ES - NAFLAR'ın haklarından dem vuruyorlar.

MC'lerin halkın ne kadar kutsal ve temiz duygu ve inancı varsa, tümünün faşist demagojilerine alet edip, halkla alay ediyorlar.

Yine söyleyelim CHP'nin ihanetleri MC'leri aklamayacaktır. CHP de sizler gibi parabolalarla kullandığı ispatlamıştır. Sizler gibi parabolalar rahat etsin diye bu halka zam - vergi - pahalılıklı reva göstermiştir. İşçilerin ücretlerine göz dikmiş, muhafetleyeken ağzından düşürmediği toprak reformunu hasır altı etmiş, öğretmenler, memurların, sendikal haklarını bırakan, derneklerini bile yasaklamaya başlamıştır. Öğrencileri katleden, öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğini yok eden faşist örgütlerin üzerine bir iki gösteriş ve sözden öte gidememiştir. Çıkardığı çiraklık ve kalfalık kanunu ile çırak ve kalfaların insafsızca sömürülmesini katmerlendirilmiş, kanuna bağlamıştır. Pahalılık ve vurgunla mücadele adına küçük esnafı savaş açmıştır.

MC'ler CHP'nin günahlarını da kullanarak tüm yurt sathında yaptıkları provokasyonlar, gösteri ve mitinglere faşist iktidar provaları yapıyorlar.

Finans - kapital, tefeci - bezirganlığın yurt sathında giriştiği faşist tarazu durdurmak, kutsal II. Kurtuluş Savaşımızı başarmak İşçi - Köylü - Gençlik - Ordu'nun tüm sosyalist ve demokratların üstündeki ölü toprağını atmasyyla, bu hayacısızca akına karış gövdesini siper etmesiyle mümkün olacaktır. Eğer geç kalmak istenmiyorsa, eğer HALK ve VATANA ihanet edilmek istenmiyorsa an geçirmeksizin davranılmalıdır. Zira; «Türkiye tarihinin en ağır bunalımında bir yıl ayırılmadıkça, bu faşizmin üst yapısı altında emperyalistlere açık pazar olacak, ya halkın girişim, örgüt ve kontrolüne dayanan gerçek bir demokraside gerçek bağımsızlığı ve sanayilemeyi sağlayacaktır.» (Vatan Partisi Olağanüstü II. Kongresi Kararları Gereği'nden).

Hükümet Odalar Birliği kongresindeydi

Hükümetin beş bakanla katıldığı Odalar Birliği Kongresi, geçtiğimiz günlerde yapıldı.

Odalar Birliği, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'nin birleştiği, finans - kapitalin en üst düzeyde bir örgütü. Kısacası, Türkiye halkını soyup - soğana çeviren bir avuç finans - kapitalistin domuz topu olduğu bir kuruluş.

Hükümet bu kongreye olağanüstü ilgi gösterdi. Başbakan Bülent Ecevit kongreye yolladığı mesajda: «döviz darboğazının açılması yolunda, hükümetçe şimdiden ileri adımlar atılmıştır» diyerek, finans - kapitalistlere emüldeyi verdi. Böylece, finans - kapitalistlerin kendinden beklediği görevi yerine getirmeye çalıştığını belirtmiş oldu. Ecevit bu müjdeye karşılık, vergi tasarımlarını desteklemeleri için finans - kapitalistlerden yardım istemeyi de ihmal etmedi.

Kongreye katılan başbakan yardımcısı Feyzioğlu: «İktidar olarak biz her türlü diyaloga açığız. Muhalefetten aynı şeyi bekliyoruz» diyor. Bu sözlerin altında ne yatıyor? Feyzioğlu, açıkça, eski ortakları MC partileriyle ilişkilerimizi sıklaştırmalıyız diyor. Keza, işverenlerin en üst düzeyde örgütü olan Odalar Birliği'ni de bu diyalog ve ilişki içinde görüyor. İlişkilerimizi sıklaştırsak, halkı soyup yoksullastırma daha başarılı ve etkili olabiliriz demek istiyor.

Kongreye bir başbakan yardımcısı ile dört bakanın katılımı ve işverenlere yaranma yarışında olmalarının en ilginç örneğini, işçileri Bakan I. Özyıldırım veriyor. Özyıldırım, işverenlerin sıkıştırıp, hesap sorması karşısında, onların önünde günah çıkarcasına, 1 Mayıs üzerindeki gerici partilerin demagojilerine uygun olarak: «Mitingde Atatürk'ün resminin ve Türk bayrağının bulunmasını nefretle karşıladığını» söylüyor. Oktay Güner bununla da kalmayıp, POL - DER'in kapatılması için İçişleri Bakanından teminat istiyor. Hükümet o yola, POL - DER'in kapatılması yoluna çoktan girmiş bile, ama ülkedeki demokratik güçlerin tepkisi ile bu işi kolaylıkla halledemiyor. MHP'nin bu yolda açıkta istek ve desteği, önümüzdeki günlerde, hükümetin POL - DER'e karşı tavrını daha belirginleştirecek tir.

Finans - kapitalin 11 bakanı ile içerden kuşattığı Ecevit hükümeti Odalar Kongresi ile, finans - kapitalle birlikte hasır - neşir olmayı arttırıyor. Hükümet, demokratik kuruluşların kongrelerine ilgisiz kalırken, işverenlerin kongresine beş bakaniyle birlikte katılarak, finans - kapitalistlerin dostluk ve yardımına ne denli muhtaç olduğunu bir kez daha göstermiş oluyor.

ooOoo

BASIN - İŞ kolundan haberler

(Baştarafı 6. Sayfada) furyasının hergün halkımızı dayandırmaz bunalmaya sürüklediği, ücretlerin yarısının devre - lüsyon ve vergi kanunları ile cebe girmekten uçup gittiği bir sırada Devletin teklifleri güllüncü. Lakin işverenin uyuşmazlık çıkarması şartı değil. Ecevit 9 Mayıs'ta düzenlediği basın toplantısında açık açık söyledi: «Kamu kesimindeki toplu sözleşmelerde ücret artırımına sınır konulacak» ilave etti. Bazı sendikalar toplu sözleşme masasına yüzde ikiyüz, üçyüz gelir artışı istedikleriyle oturuyormuş. «Toplusözleşme düzeni çığırından çı-

kacak düzeye gelmektedir. Bu alışkanlıktan süratle kurtulmak zorunda saymıyoruz.

DMO de bir kamu kuruluşudur. Ne istemektedir DMO işçileri? Bir bakalım :

Eğitim için biraz daha fazla zaman, birinci yıl için yirmi lira zam. İşveren ise 11 lira olur diyor.

İşçilerin bu istekleri (insanca yaşamaya yetmesine imkân olmayan) mi toplusözleşme düzenini alt üst eder? Paranın değerini işçilerin kararı düşürmedi, işçiler değil bu pahalılığın icat eden, onlar değil işsizliğin sorumlusu.

LİĞİYLE YAPACAKTIK? KAFASIYLA YENİ NESİL ATATÜRK'ÜN CUMHURİYETİ EMANET ETTİĞİ. ASLINDA HALKIN MUTLULUĞUNU SAĞLAMAYI TAVSİYE ETTİĞİ GENÇLİK İLE YAPACAKTIK. DAHA DOĞRUSU ONLAR YAPACAKTI. BU ŞÜPHESİZ DAR ANLAMLIYLA GENÇLİK DEĞİL, YURDUN HER YANINDA. HER KESİMİNDE DÜŞÜNCEYİLE VE YAPICILIĞIYLA DEVRİMCİ OLAN ZİNDE ÇÖTÜR.

Yukarıda özünü meşruiyete dayanan savunmamız hafifletici sebepler bulma çabası ifade etmez. Onlar haklılığımız, daha doğrusu meşruluğumuzun kısa ifadeleridir. Bu sebeple tarihi mahkemeden, tarihi beraat kararını istiyoruz. Fakat asıl beraat tarihin hükümüne bırakıyoruz. Siz de mutlaka değişip değişecek gerçek ulusal irade egemenliğinin hakim olacağı Türkiye tarihinde yerinizi vereceğiniz kararlar belli etmiş olacaksınız.

Emekli Süvari Binbaşısı
FETHİ GÜRCAN

27 Mayıs 1960 ve

(Baştarafı 3. Sayfada) ARTMAKTA MIDIR? AĞIRLAŞMakta MIDIR? BUNLARI GİDERECEK, GERÇEK TEDBİRLERİ ALMAK YERİNE SONUÇLARLA UĞRAŞAN KADRO VATAN İHANETİNİN İÇİNDE MIDIR, DEĞİL MIDIR? Anadolu'nun ve büyük şehirlerin yoksul halkı milli savunmaya, milli bağımsızlığa ne derecede hizmet edebilirler. Burada efsaneleri, devrini tamamlamış sloganları ve tükenmiş kişileri bir yana bırakıp gerçeğe inmenin yeri ve tarihi zamandır. İŞTE BİZ ULUSAL İRADENİN GERÇEKTEN TECELLİSİ İÇİN ONA ENCEL OLAN POLİTİK, EKONOMİK VE SOSYAL MÜNASEBETLERİ ULUSUN ÇOĞUNLUĞU LEHİNE ORTADAN KALDIRMAK İSTİYORDUK.

BU MÜNASEBET YARIN MUTLAKA KOPARILACAKTIR. BU KOPARMAYI KİMLERİN ARACI-